

SFÂNTUL LIBORIU DE PADERBORN, SFÂNTUL CARE A ÎNFRĂȚIT DOUĂ ORAȘE EUROPENE ÎNCĂ DIN EVUL MEDIU

Protopop dr. Alexandru Nan

SAINT LIBORIUS OF PADERBORN, THE SAINT WHO UNITED IN BROTHERHOOD TWO EUROPEAN CITIES IN THE MIDDLE AGES

Abstract: A bishop in the Le Mans Bishopric in the 4th century, Saint Liborius distinguished himself by a life lived in parsimony and a fruitful missionary activity. He is held responsible for the building of several churches in the Le Mans Bishopric, also being worshipped as a passionate rescuer of the sick and poor. His relics were moved to Paderborn in the 9th century, to later become the patron of this Bishopric. By moving his Holy Relics, the two cities concluded a twinning deed between the two European cities, which is also held today. Saint Liborius is celebrated on the 23rd of July, in the Orthodox and Catholic Churches.

Keywords: saint, united, European, brotherhood

Episcop al Episcopiei de Le Mans în secolul al 4-lea, Sfântul Liboriu s-a remarcat printr-o viață trăită în cumpătare și printr-o acitivitate misionară bogată. Lui i se atribuie construcția mai multor biserici în Episcopia de Le Mans, fiind venerat și ca un mare ajutor al bolnavilor și săracilor. Moaștele i-au fost mutate la Paderborn, în secolul al 9-lea, devenind mai târziu patron al acestei Episcopii. Prin mutarea Sfintelor sale Moaște, s-a încheiat un pact de înfrățire între cele două orașe europene care se menține și astăzi. Sf. Liboriu este pomenit pe data de 23 iulie, în Bisericile ortodoxă și catolică.

Conform unor surse antice, Liboriu ar fi fost cel de-al doilea episcop de Le Mans, dar nu se poate stabili o cronologie precisă a vieții lui. Născut cândva la începutul secolului al 4-lea într-o aleasă familie galică, Liboriu a ajuns în anul 348, cel de-al doilea episcop (după unii al patrulea) de Le Mans. Tradiția vorbește despre bogata sa activitate desfășurată în cei 49 de ani, cât a stat în

fruntea acestei Episcopii, dar și de nenumăratele minuni săvârșite prin intermediul lui. A fost un exemplu pentru credincioșii și preoții săi, un făcător de bine, un episcop profund credincios și evlavios. Liboriu ar fi construit mai multe biserici, ajutându-i totodată pe cei săraci și bolnavi. Liboriu a fost prieten cu una dintre marile personalități ale vremii, Sfântul Martin de Tours, care i-a fost alături pe patul morții și apoi a oficiat și slujba înmormântării¹. Liboriu a murit pe data de 9 iunie, probabil în anul 397².

Se pare că imediat după moartea sa, s-au petrecut mai multe minuni la mormântul său, fiind venerat ca sfânt. Mai multe informații nu avem despre viața lui. În schimb, cunoaștem mai multe lucruri, din secolele 9 și, respectiv, 16, legate de mutarea sfintelor sale moaște.

Mutarea moaștelor la Paderborn și patron al Episcopiei de acolo

În anul 836, la cererea împăratului Ludovic cel Pios (814-840), episcopul Aldrich de Le Mans, a permis mutarea moaștelor Sf. Liboriu de la Le Mans la Paderborn, scaun episcopal condus de Badurad. Episcopul Badurad dorea să întărească credința și evlavia credincioșilor săi, în nou înființata Episcopie (799). Din acest motiv se pare că au fost aduse la Paderborn moaștele mai multor sfinți, în timpul episcopatului său³. Cei doi episcopi se pare că s-au împrietenit chiar în anul 836, când s-au întâlnit la sinodul ținut la Aachen⁴.

În martie sau aprilie 836, membrii delegației au plecat spre Le Mans, unde pe data de 29 aprilie 836 au primit moaștele Sf. Liboriu din partea episcopului Aldrich. Se pare că delegația se va întoarce la Paderborn la sărbătoarea Rusaliilor anului 836. Alții consideră că delegația a ajuns pe data de 1 mai⁵, sau mai târziu, pe 23 iulie.

Conform unei legende din secolul al 18-lea un păun ar fi indicat drumul delegației episcopale, așezându-se în final pe acoperișul catedralei din Paderborn, iar când delegația a intrat în biserică, păunul a căzut mort, după ce-și îndeplinesc misiunea dumnezeiască.

Dincolo de această informație legendară târzie, știm că un alt sfânt al Bisericii, Meinolf, a făcut parte din delegația care a adus moaștele Sfântului

¹ Joachim SCHÄFER, art. *Liborius von Le Mans*, în: *Ökumenisches Heiligenlexikon* în varianta electronică https://www.heiligenlexikon.de/BiographienL/Liborius_von_Le-Mans.htm, pagină accesată la data de 17 iulie 2019.

² Vera SCHAUBER și Hans Michael SCHINDLER, art. *Liborius von Le Mans*, în: Vera SCHAUBER și Hans Michael SCHINDLER, *Heilige und Namenspatrone im Jahreslauf*, Augsburg 1998, p. 284.

³ Richard MAYER, *Die Heiligen in Deutschland. Ein Lexikon der 540 deutschen Orte, an denen Heilige gelebt haben*, München 1987, p. 112.

⁴ P. Hervé-Marie COTTEN, art. *Les églises du Mans et de Paderborn, une amitié millénaire!*, publicat pe pagina oficială a Episcopiei de Le Mans: <http://www.sarthe.catholique.fr/Pelerinage-a-Paderborn>, pagină accesată la data de 19 iulie 2019.

⁵ P. Hervé-Marie COTTEN, art. *Les églises du Mans et de Paderborn, une amitié millénaire!*, publicat pe pagina oficială a Episcopiei de Le Mans: <http://www.sarthe.catholique.fr/Pelerinage-a-Paderborn>, pagină accesată la data de 19 iulie 2019.

Liboriu la Paderborn. Se pare că Meinolf, rămas orfan de tată, datorită capacităților sale intelectuale, a fost adus să studieze la Școala palatină de la Paderborn, avându-l ca naș la botez pe însuși regele francilor, Carol cel Mare. Devenit arhidiacon în anul 836, Meinolf a fost rânduit să conducă delegația mai sus numită. Întrucât Liboriu avusese o contribuție importantă la încreștinarea orașului Le Mans, conducătorii Episcopiei de acolo au încheiat cu reprezentanții delegației de la Paderborn un „pact veșnic de iubire și prietenie”, care dăinuiește și astăzi, dincolo de granițe și de ambiții naționale. Această legătură fraternă prevedea, dincolo de aspectul religios, ajutorarea reciprocă, în caz de necesitate, între cele două episcopii situate la 900 de km distanță!

În jurul anului 1032, Sfântul Liboriu a fost declarat patron principal al Catedralei din Paderborn, dar și al Episcopiei cu același nume. Din secolul al 13-lea, de când a fost reprezentat în iconografie ținând în mână o carte cu trei pietricele, Sfântul Liboriu este considerat ajutător și invocat de cei cu suferințe renale⁶.

Moaștele Sf. Liboriu în perioada Reformei și cinstirea de astăzi a sfântului

În timpul războiului de 30 de ani (1618-1648), supuși ai ducelui luteran Christian de Braunschweigen au furat racla cu moaștele Sfântului Liboriu și metalele prețioase (argint și aur) din vistieria Catedralei din Paderborn. Racla a fost topită, iar din materialul rezultat au fost turnate monede, cu care ducele și-a plătit armata de mercenari. Aceste monede au fost folosite și ca elemente de propagandă împotriva Ligii Catolice. Cinci ani mai târziu, în schimbul unei sume importante de bani, Sfintele moaște ale lui Liboriu au fost răscumpărate de către reprezentanții orașului Paderborn, iar ziua de 25 octombrie este sărbătorită și astăzi de către locuitori ca „mica prăznuire a Sf. Liboriu”.

După recuperarea Sfintelor Moaște, a fost confecționată o nouă raclă de argint de către artistul-argintar Hans Krako. Racla de argint confecționată în secolul al 16-lea poate fi și astăzi admirată în Muzeul Arhiepiscopiei Catolice din Paderborn.

Moaștele Sf. Liboriu sunt scoase spre închinare în fiecare an, la sfârșit de iulie (când este prăznuit sfântul), în spațiul altarului catedralei din Paderborn. În decursul anului acestea sunt adăpostite într-o raclă din lemn de abanos, în cripta catedralei din Paderborn. Din anul 1836 scoaterea moaștelor este însoțită de interpretarea unui cântec executat de o fanfară și intitulat: „Liboritusch”. Uniformele celor care poartă racla sunt asemănătoare cu cele ale Gardei Elvețiene din Vatican.

În prima duminică din cele nouă zile dedicate Sf. Liboriu, moaștele sunt purtate la vechea Primărie din oraș. Cele nouă zile organizate în cinstea Sf. Liboriu, constând din diverse slujbe de hram și diferite activități culturale,

⁶ Hubertus DROBNER, art. *Liborius*, în: LThK 6 (1997), p. 898.

atrag anual nu mai puțin de 1,5 milioane de persoane (pelerini și turiști). Târgul organizat cu această ocazie, cu peste 200 de standuri, se întinde înspre dealul Sf. Liborius pe o suprafață de peste doi kilometri. În cadrul acestor manifestări este sărbătorită și înfrățirea dintre orașele Paderborn și Le Mans, fiind cea mai veche înfrățire de acest fel din Europa⁷.

O dată la cinci ani, Arhiepiscopul de Paderborn oferă Medalia Sf. Liborius, instituită în anul 1977, unei personalități care s-a evidențiat în lupta pentru unitate și pace, bazându-se pe principiile creștine. În fiecare an o personalitate a vieții politice interne sau internaționale le vorbește invitaților oficiali abordând și tema centrală: Europa.

Ziua principală a sărbătoririi Sf. Liborius este data de 23 iulie, atât în Arhiepiscopia de Paderborn, cât și în Episcopia de Essen. De asemenea, cum am văzut mai sus, aducerea înapoi a moaștelor Sfântului Liborius este sărbătorită anual pe 25 octombrie.

Reprezentat în iconografie ținând în mână o carte peste care sunt așezate câteva pietricele, sau cu un păun, Sf. Liborius este pomenit și de către ortodocși la data de 23 iulie, dată la care este prăznuit începând cu secolul al 11-lea, până atunci fiind pomenit în ziua morții sale (9 iunie). Mai multe reprezentări ale Sf. Liborius se găsesc astăzi în Catedrala din Paderborn, cea mai veche datând dinaintea de anul 1100, aceasta găsindu-se pe un altar portabil.

Sfântul Liborius este astăzi unul dintre patronii primei mănăstiri ortodoxe înființate în anul 2016 pe teritoriul Austriei, cu binecuvântarea Mitropolitului Arsenie al Austriei, reprezentantul Patriarhiei Ecumenice în Austria și Ungaria⁸. Anual o delegație a mănăstirii călătorește la Paderborn pentru a-i aduce cinstire Sf. Liborius.

⁷ Vera SCHAUER și Hans Michael SCHINDLER, art. *Liborius von Le Mans*, în: Vera SCHAUER și Hans Michael SCHINDLER, *Heilige und Namenspatrone im Jahreslauf*, Augsburg 1998, p. 284.

⁸ Mai multe informații despre mănăstirea ortodoxă se găsesc pe site-ul oficial acesteia <http://ro.orthodoxes-kloster-maria-schutz.at/programm.htm>, pagină accesată la data de 19 iulie 2019.